

Kaán Károly és az Egyesület megmentése

Az első világháború végén az Országos Erdészeti Egyesület súlyos anyagi és szervezeti válságba került. Már a háború utolsó időszakában is jelentkeztek gondok. Drasztikusan lecsökkent a taglétszám, s az elcsatolt területek kiestek az egyesület vonzásából.

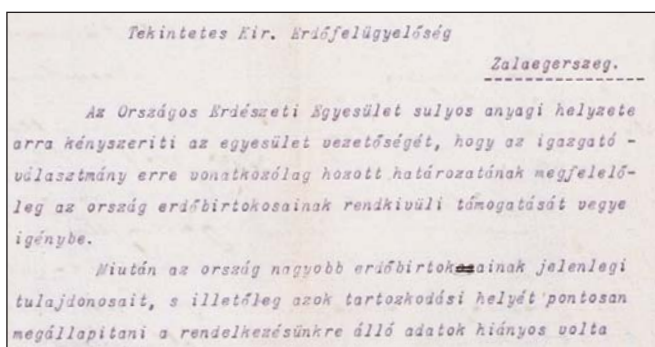
A két alelnök nem tudott dolgozni, helyettük az OEE rendkívüli közgyűlésén, 1920. május 29-én első alelnökké *báró Ghillány Imre* volt földművelésügyi minisztert, második alelnökké pedig Kaán Károly helyettes államtitkárt, az erdő- és faügyek országos kormánybiztosát választották meg.

Ebben a válságos helyzetben megválasztása után Kaán Károly és *Bund Károly* titkár az egyesület anyagi helyzetének javítása érdekében – az igazgató választmányi határozatának megjelölően – levélben fordult az ország erdőbirtokosaihoz, rendkívüli támogatásukat kérve.

A levél érdekessége, hogy az erdőfelügyelőségeknek küldték ki, hogy továbbítsák a birtokosoknak. Azért tették ezt, mert az ország nagyobb erdőbirtokainak akkori tulajdonosait, illetőleg azok tartózkodási helyét pontosan nem tudták megállapítani, a rendelkezésükre álló adatok ugyanis hiányosak voltak. Néhány nagy erdőbirtokoshoz közvetlenül juttatták el a levelet.

Az erdőfelügyelőségeket arra kérték, hogy a csatoltan megküldött támogatási kérelmeket a kerületükbe tartozó erdőbirtokok akkori tulajdonosainak a címére kitöltve juttassák el, és egyúttal pártolják az Egyesület kérését.

A levélre kedvező válaszok érkeztek az erdőbirtokosoktól. Például a zalai herceg Esterházy-hitbizomány nevében

Polnisch Árpád hercegi erdőfelügyelő a következőket írta: „Egyesületünk mai helyzetére való tekintettel azt leghathatósabbán fogja támogatni.” A Veszprémi Káptalan Erdőhivatala nevében *Tanka Sándor* főerdőmérnök már azt jelezte, hogy el is küldték a támogatást.

Ujlaky, Hirschler és Fia rédcisi gőzfűrészüzeme szintén jóindulattal vette a kérést. A Nagykapornaki Apátság kormányzója viszont a nehéz gazdasági helyzetre és arra hivatkozott, hogy nem tagja az Egyesületnek. Érdekes kibúvó volt, mert az *Erdészeti Lapok*at viszont az ezredforduló előtt és után előfizették.

Az ismertetett levél nem jelent meg az *Erdészeti Lapok*-ban, sem az egyesületi írásokban. Hatására sorban küldték a nagyobb adományokat az erdőbirtokosok, amelyek az Egyesület anyagi helyzetében lényeges könnyebbülést idéztek elő, s ez már megjelent folyiratunkban is.

Kép és szöveg: **Szakács László**

Kaán Károly tiszteletbeli doktori címe

Az egyik legnagyobb egyetemi elismerést, a tiszteletbeli doktor címet kiemelkedő, kiváló teljesítményt felmutató, jelentős nemzetközi hírnevet szerző tudósok kapják, akiket példaként állíthatnak a fiatalság elé.

Farkas Lajos Kaán Károly életrajzában a címek és elismerések közt említi meg a műszaki tudományok tiszteletbeli doktora címet. Azt tudjuk, hogy Kaán Károlynak a műszaki tudományok tiszteletbeli doktora (doctor honoris causa) címre való felterjesztését a Magyar királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Soproni Erdőmérnöki Kara titkos, egyhangú határozattal 1938. március 24-én elfogadta.

A méltatást *Roth Gyula* írta, aki négy oldalon értékelte Kaán Károly munkásságát, érdemeit, jelentőségét. Talán emiatt sokan kész tényként vették, hogy Kaán Károly a címet meg is kapta. *Roth Gyula* írta tehát az első összefoglaló elemzést Kaán Károly életéről és munkásságáról.

Sági Éva, a Soproni Egyetem Központi levéltárának vezetője sokat kutatott Kaán Károllyal kapcsolatban, azonban nem talált semmilyen dokumentumot arról, hogy a központi egyetemi tanács, illetve a vallás- és közoktatásügyi miniszter ezt megtárgyalta s felterjesztette volna. Arra a következtetésre jutott, hogy a felterjesztés biztosan elment, de nem jutott tovább, így Kaán Károly feltehetőleg nem kapta meg a tiszteletbeli doktori címet.

Az újabban előkerült dokumentumok alapján a felterjesztést a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

tanácsa, valamint a vallás- és közoktatásügyi miniszter is megtárgyalta, s felküldte a kormányhoz.

Az 1940. január 19-én tartott minisztertanács ülésen a 22. szám alatt tárgyalták. A tárgyalás eredményét szó szerint közöljük: „A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr kéri a minisztertanács hozzájárulását ahhoz, hogy Kaán Károly ny. földművelésügyi államtitkárnak az erdőgazdaság gyakorlati fejlesztése, az erdőmérnöki szakoktatás előmozdítása, továbbá az erdőmérnöki és közgazdasági tudományos irodalom művelése terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen a műszaki tudományok tiszteletbeli doktorává leendő felavatása iránt a Kormányzó úr öfömméltóságához előterjesztést tehesen. (A minisztertanács hozzájárul.)”

A minisztertanács tehát elfogadta, felterjesztette a kormányzóhoz. Igen lényeges, hogy ekkor már a tiszteletbeli doktorrá való felavatásról van szó. A kormányzó döntéséről nem tudunk, ugyanis a Kormányzói kabinetiroda iratai gyakorlatilag megsemmisültek. Kaán Károly a felterjesztés után tíz nappal, január 29-én elhunyt. (Azt azért megjegyezzük, hogy a kormányzó általában aláírta az ilyen jellegű iratokat.)

Összességében úgy fogalmazhatunk, hogy Kaán Károly műszaki tudományok tiszteletbeli doktora címét kormánysszinten is jóváhagyták, elismerték, de az avatásról nem tudunk. Feltehetőleg a halála miatt nem került erre sor. Reméljük, hogy a későbbiekben előkerülnek a hiányzó dokumentumok.

Szakács László